

80
שנה
לפלמ"ח

17.3.1943 – הפלי"ם מצורף אל השירות הימי

ה"הגנה" הייתה מעורבת בפעילות ימית ובהעפלה עוד לפני מלחמת העולם השנייה, אולם לא היה גוף שעיסוקו רק בלוחמה ימית. הכוח הימי של הפלמ"ח נועד מראשיתו למלא תפקיד כפול: צבאי - לחימה ימית, ואזרחי - העפלה. מפקד הפלמ"ח, יצחק שדה, יזם את הקמתו מתוך שאיפה לאמן את לוחמי החטיבה בצליחת מכשולי מים ובמעבר דרך הים כחלק מהכשרתם המקצועית. דרישתם של אנשי 'המוסד לעלייה ב' לגבש צוותים מיומנים שיעסקו בהבאת מעפילים לארץ-ישראל, הייתה גורם מכריע בהקמת הכוח הימי בפלמ"ח.

תהליך התפתחותו של הכוח הימי בפלמ"ח נחלק לשלבים אחדים: בשלב ראשון - במהלך שנת 1943 נערכו קורסים ימיים להכשרת סגל מפקדים ומדריכים ולהקניית אימון ימי לכל לוחמי הפלמ"ח. בשלב שני - בחודש דצמבר 1943 הוקמה 'המחלקה הימית'. בשלב שלישי - בחודש אפריל 1945 הוקם הפלי"ם (הפלוגה הימית, שבמסגרתה התארגנה בחודש דצמבר 1945 "החוליה" נקראה יחידת החבלה הימית). במארס 1948 הועברו אנשי הפלי"ם ל'שירות הימי', שהיה לחיל-הים של צה"ל. ב-17 במרץ 1948 הוקם השירות הימי, שהיווה שלב ביניים לקראת הקמת חיל הים הישראלי. מטה הפלי"ם וכ-120 ימאים הצטרפו לשירות והיו הגרעין שסביבו הלך והתגבש החיל. לרשות החיל לא עמדו כלי שיט קרביים, ולכן הוחלט להשתמש באוניות המעפילים לשעבר ולהכשירן לספינות מלחמה. החימוש כלל כמה תותחים ומקלעים. יוצאי הפלי"ם פיקדו על אחדות מהספינות הללו בראשית דרכו של חיל הים. בוגרי קורס החובלים של הפלי"ם היוו את מרבית הקצונה באוניות, לרבות מפקדיהן. חמישה ממפקדיו הראשונים של חיל הים הישראלי נמנו עם אנשי הפלי"ם.

